

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročina velja za Avstrijo: za celo leto 1. tone, za pol in četrtino, za pol in četrtino razmerno; za Ogrado 4 K 50 vin, za celo leto za Nemčijo stane u celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računa naročino z oziroma na visokost poštne. Naročino je platen naprej. Posamezne števne se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravništvo se nahaja v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubili!

Stajerc

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer. Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primočno zniža.

Stev. 29.

V Ptiju v nedeljo dne 16. julija 1911.

XII. letnik.

skava

vitelne mla-
žnice, žitne
ke in grozje-
ence, vsake-
ste zrno se-
sluge, brane
za opiko, itd., naj-
mo-
vo vsak kmet
cele doma-
se separatori,
imam vedno
ir poželi; na
dogovorima,
lačnini pogoj
zastopnikov;
pošteni mo-

rastlin
a jetrah,
je edino
se v vseh
opravite-
či rak"
igrsko.
sleduje!

apoteka
569
ako lepo
v, večino-
ov; torej
zu mesta,
aslovom:
561

a!
ostelj!

: boljših 2
80 h; belih
10 h; 1 kg.
h, silvan
uma (Dau-
lega 10 h;
franko).

ankinga, 1
blazinama,
vim, sivim,
same 20 E.
K, 16 K
izvjeti od
dovoljenja.
tz Nr. 716.

dobrem
esione, iste
alo lepo
od ugod-
Franz

576

Današnja številka ima zopet 2 strani pri-
ve in šteje torej skupaj 10 strani ter več slik.

Na delo!

Zmage pijani si domišljajo prvaški kleriki, da jim zdaj žitje cveti in da ni sile, ki jih vstavila. V resnicu pa pravzaprav niso nisar dosegli. Ničesar, ne v moralnem ne v faktem oziru. Njih politični boj je bil v protidružu z vsemi cerkevnimi in verskimi predpisi. Lepak korak, ki ga napravijo klerikaci na političnem polju našre, je korak nazaj v verskem svetu. Ako bi prišla katoliška vera res enkrat nevarnost, potem je gotovo, da bi moralni politični duhovniki zato odgovornost prevzeti. Vera s farji gor, vera s farji dol! . . . Ali pustimo to, kar je danes že splošno pripoznano in kar priznajo celo papež ter visoki cerkevni duhovanstveniki, ki so nasprotniki političnega vognjenja duhovščine. Pustimo to, kajti kakor je med Nemci vsled politične gonje gotovih duhovnikov porodilo "proc-od-Rima"-gibanje, ko je tudi pri nas verska mladost posledica klerikalnega prodiranja. To nam priznava tudi mnogo pravih, starejših duhovnikov. In ljudstvo smo zahteva — "kancelparagrat" . . . Mi pravimo, da klerikalna stranka pri zadnjih državnoborških volitvah v moralnem oziru ni prav nisar pridobila. Njena zmaga je šla v kodo v veri in je stala mnogo poštenja, mnogo religioznega čuta, mnogo miru. Sicer pa tudi slavospevi in pijo navdušenje klerikalnih luter tudi v faktičnem oziru ni v temeljeno. Res pa namreč, da so bili na spodnjem Štajerskem in na slovenski klerikaci izvoljeni in da je na Koroškem klerikalni Grafenauer tudi še enkrat zmaga. Brez zadržka priznavamo, da so kleriki resno premagali papirnato "narodno stranko". Ali to vendar ni nič posebnega. "Narodna stranka" ni bila nikdar resna, ni imela ljudstvu nikdar zaslombe in veljave, je v po-

litičnem oziru hitela od napake do napake, v gospodarskem pa od poloma do poloma. "Narodna stranka" je bila le karikatura resnega protiklerikalnega dela in je napredni stvari več škodovala nego koristila. Nad tako stranko je seveda lahko "zmagati", posebno kjer imajo klerikaci celo armado političnih kaplavov na razpolago, ki jih mora ljudstvo plačati, ki pa vendar proti ljudstvu dela, in ker klerikaci z naravnost bogokletskim počenjanjem izrabljajo vse cerkvene uredbe v svoje strankarske namene . . .

Ali eno se ne da zatajiti: klerikaci so premagali "narodno stranko", niso pa premagali in ne bodejo premagali napredne, svobodne misli! Niti španska inkvizicija v temnem srednjem veku ni zadržala človeškega napredka in takrat so imeli grmade in vislice na razpolago, ti črni, jezični "človekoljubi", ki imajo le en cilj: nadvlado . . . Napredne misli ne bodejo križali in sežigali in premagali!

Res je pa tudi, da je danes na spodnjem Štajerskem in na spodnjem Koroškem edino "Štajercova" stranka in z njim združeno nemštvito nositelj napredne misli. Ako bi imeli slovenski narodniki le kolikaj zmisla za splošni razvitek, moralni bi biti nemštvu globoko hvaležni. Kajti kdo bi tajil, da je vse, kar je v Slovencih naprednega, plod nemške kulturne in nemškega dela. Zato ni čuda, da so n. pr. na Koroškem napredni Slovenci (seveda razven nekaterih kranjskih narodnjakov) popolnoma edini z Nemci in poznajo le enega sovražnika — klerikalizem. Na Koroškem ni nobene resne "narodne" stranke in vendar so vrli kmetje pri volitvah klerikalizem ob tla počili, da si je vsa rebra polomili . . . Na Štajerskem pa je celjska "narodna stranka" po receptu mladih študentov in naivnih advokatov Širila hujškarijo proti nemštvu, namesto da bi se potegovala za napredno misel.

Kaj to! Res je sicer, da v Spohliji s košom k maši zvonimo, na Dunaju pa imajo štefansturm. Ali kaj to! Makari naj imajo Dunajčanje pet najst štefansturmov, jaz imam štefane vina raje in sploh se naj Dunajčanje skrijejo, kajti — Brenčiča nimajo nobenega. Pač imajo Dunajčanje nekega Bielohlaweka, ki ima skoraj tako okrogli trebušček kakor štajerski fajmoštri. Bielohlawek tudi ni prijatelj knjig, kakor jaz ne. Pač pa ima pohane piške raje kakor stare krenbirštelce, kakor jaz. Ali tudi ta Bielohlawek je figura proti meni. Kajti jaz, Miha, sem naslednik hofrata in bom popravljen, kar je hofrat zagrešil. Poleg tega je bil Bielohlawek sicer cugsfirer pri dragonerjih; ali jaz sem bil korporal pri pšeljarjih; in pšeljarji so več kot vsi drugi soldati . . .

Torej, ljubi moj Tebničmar, ko sem se na Dunaj pripeljal, je vlak začvijgal; mislim, da od samega veselja, kjer sem se jaz z njim peljal. Na panhofu sem videl celo vrsto mož z rdečimi kapami; mislil sem, da so to sami štacionšefi, pa ni res. To so namreč dinstmani. Ako mu daš par soldov, ti nese uro v ferzungsungo. Vbogajo ti dinstmani, da je veselje, in

In zato je "narodna stranka" v par letih poginila . . .

"Štajercova" stranka je danes edina nositeljica napredne ideje v slovenskih pokrajinalah. Te naloge smo si svesti in jo prevzamemo. V zadnjih državnoborskih volitvah je naša stranka mnogo pridobila. Premisliti treba, da smo odvzeli le v 24. volilnem okraju klerikalcem okroglo 1500 glasov. Pa ne samo to! Ljudstvo je v zadnjih volitvah nezmožnost "narodne stranke" izpoznašo. Vsled tega prihajajo zdaj tudi pristaši "narodne stranke" v velikem številu k nami nazaj. Izpozali so nevarnost klerikalizma, izpoznaši pa tudi, da je v našem taboru edino morec proti klerikalizmu nastopaj.

Na delo torej, vrali "Štajercanci"! Na delo vi vsi, ki pozdravljate napredno misel! Na delo, da nam zasiye dan zmage!

641 Težka glava in glavobol, omotica in šumenje po ušesih so pojavi, ki se najčešče pojavljajo vsed težkoč pri prebavi. 1/2 kozarca naravne Franc Jože Fove grenčice odstranjuje hitro in brez bolečin vzroke želodčnih nereditosti in povzroči s tem izdaten odvod valovanja. „Franc Jožefova voda“, piše profesor pl. Bahl v Monakovem, „vpliva naglo in se povsod hvalno omenja kot prijeto okusna“.

Politični pregled.

Državni zbor stopi torej 17. t. m. skupaj in bode bržkone do 5. avgusta zboroval. Novi ministerski predsednik bode skušal izpeljati svoj delavni program. V zmislu tega delavnega programa se bode državni zbor najprve konstituiral, potem pa z bančnim zakonom ter s prvim čitanjem vojaških reformnih postav pečal. Nekateri stranke hočejo prejšnega ministerskega predsednika Bienertha obtožiti, češ da je vprabljal § 14. Seveda taka demonstracija nima praktičnega pomena. Politični položaj je v

spucane čevlje imajo kakor mi poslanci. Naš dohtar Korošec so poklicali enega dinstmana k sebi in so mu dali svoj knferček. Kako se je poklonil, kako je bil pohoven pred našim dohtarjem Korošcem. Jaz se dinstmana niti navoroviti nisem upal, Korošec so mu pa kar zapovedali. Ej, ej, naš dohtar Korošec, to so gospod, Bog jim daj dolgo življenje in po smrti mrzlo — holt prdon, tega pa ne sem reči. Najprve sem hotel na panhofu en kolesel vzeti; pa se mi je zdelo pregmen. Mislil sem si: dozdaj sem imel doma žrebca in sem mu jerbas nastavljaj, kadar je figura drukal; zdaj pa sem poslanec in se s konjem niti peljati nočem. Zato sem šel hajd v tramvaj. Prijatelj, to ti je vrag! Nobenega konja nimajo vpreženega, pa tudi nobeden ne poriva, pa gre le naprej; kar nekaj zašranfa pa nekaj zašumi pa gremo naprej. Gospod od tramvaja so prišli k meni pa so hoteli groš za karto. Seveda nisem hotel placati, kjer sem poslanec. Poslanec dela postave, ne pa groše. Ali gospod od tramvaja so reklami "einsperren" in potem sem hotel gihati; pa ni šlo, groš sem moral plačati. Zato so bili pa gospod od tramvaja

splošnem še popolnoma nejasen, ker se še nobena stranka ni za to ali ono trdno stališče zavzela.

Gosposka zbornica. Naš cesar je staro predsedstvo gosposke zbornice zopet imenoval. Predsednik je knez Alfred Windischgrätz, podpredsednika pa Maks Fürstenburg in Alojz Schönburg Hartenstein.

V ogrski državni zbornici je pričela obstrukcija. Imelo bi se namreč vojaško reformo razpravljati. Ali madžaronski nezadovoljneži so se temu vprli. Obstrukcija je temnevarnejša, ker se je vse zdržalo kar ne koraka s Khuen-Hédervaryjevo vlado. Stara sovražnika Košut in Jušt sta postala prijatelja. Pri takih razmerah so dnevi ogrske državne zbornice bržkone šteti.

Vseslovenski časnikarski kongres zboruje v Belgradu. Seveda je navdušenje proti Avstriji velikansko...

Dunajski klerikalci so, kakor znano, pri zadnjih državnoborskih volitvah grozovito prapadli. Zdaj pa je prišlo med njimi do velikanskega notranjega boja. Naravnost gorostasne škandale očitajo ti krščansko-socialni voditelji na Dunaju zdaj drug drugemu. Dunajski župan n. pr. je zdaj hudo napadel podžupana Hierhammerja. Prisega je tudi že do raznih tožb in dvobojev. Iz prisega je razvidno, kako brezvestno si polnijo klerikalci po celiem svetu svoje žepe, kadar pridejo do vlade. So pač stranka kritarjev, ki pozna edino „boga“ Pobasaj!

V Zagrebu priredili bodejo sredi avgusta vseslovenski sokolski izlet. Protivavstrijska gonja se bode zopet od strani znanih hujšačev širila. In tudi marsikaterega slovenskega mladeniča bodejo na ta lim spravili.

Na Srbskem so imeli ministersko krizo; zdaj se je Milovanović posrečilo, sestaviti novo vlado, ki obstoji večidel iz staro-radikalcev. Prišlo bode tudi bržkone do novih volitev.

Umrla je v Turinu portugalska kraljica-vdova Marija Pia. Bila je kot soproga kralja Ludovika II. vladarica od 1. 1861—1889. Ko so lansko leto Portugalcii njenega sina iz trona pregnali, odpotovala je v Italijo, kjer je zdaj umrla.

Na Angleškem se je zadnje mesece sem razvitek pričel, ki bode agrarno upravo popolnoma spremenil. Cela vrsta graščakov je namreč svoja posestva popolnoma ali pa deloma razprodalo i. s. so graščaki sami svojim najemnikom farme v prodaj ponudili. V večih slučajih so najemniki s tem že lastniki farm postali. Vse kaže, da se bode to razdiranje velikih graščinskih posestev še nadaljevalo. Na ta način se bode več malega potrebatega kmetskega posestva uresničilo, ker je zelo zanimivo. Kmetijstvo torej tudi v najbolj industrijskih deželah še ni na smrt obsojeno!

Politični umor. Iz Konstantinopla se poroča, da je bil tam Seki Bei iz političnih vzrokov umorjen. Seki Bei bil je nasprotnik mladoturške stranke in so ga vsled tega iz življenja spravili. Pravijo, da so morilce že vjeli.

Zobna krêma

KALODONT

Ustna voda 40

tako dobri, da so mi dali brci; skočil sem iz voza in videl devet solncev ter — parlament. Najprve sem stopil v neko malo hišico; mislil sem, da je to parlament. Pa tam je le voda tekla in nekateri poslanci so hlače zapenjali, zgoraj pa je bilo napisano: „Hier.“ Šele potem sem najdel pravi parlament. To ti je pa velika hiša, sakrabort, večja kot pšelarska kosarna. Najprve sem si prasne čevlje s šnajctihelcom obriral, potem pa obraz. In šel sem ter potrkal na velika vrata. Nikdo ni odprl. Počakal sem in še enkrat potrkal; nikdo ni odprl. Presneto nobel so v parlament! Trkal sem in trkal in trkam še zdaj. Marsikaj premišljujem, kako lepo je, ako je človek doma pri vinčku natrkan. Ali zdaj sem lačen in žejem in trkam. Kadar mi bodejo odprli, ti pišem naprej. Zdaj pa trkam, trkam, trkam... Tvoj prijatelj

Micha Brenčič.

Dopisi.

Iz ptujske okolice. Miha Brenčič že deli podporo! Dobil jo je že veleposestnik in krčmar Krefl na Grajeni pri Vurbergu. Čakal sem, da bo se isti zato tudi javno zahvalil; zakaj se nini, ne vem. Ko sem se pripeljal predzadnjo nedeljo z božjo poti slučajno skozi Grajeno, ostrmel sem, ko sem videl Kreflovo hišo vso v zelenju in množico ljudstva kot tistikrat, ko je Jezus nasilil 5000 mož. Bilo pa je tudi nekaj podobnega. Ker sem opazil med množico tudi nekaj svojih faranov Urbančanov, zato sem se drznil stopiti v hišo, da izvem vzrok teh množic in okinčane hiše. Bile je to: Brenčič se je vozil na božjo pot na Ptujsko goro; nazaj grede pa se je namenil zglasiti v Vurbergu in Vurberžanom zahvaliti za njih nemnost, da so ga skoraj ednoglasno volili. Govorilo se je, da ga bo dal kar cel polovnjak pri Kreflu na pipi. (Aha, zato te množice!) Razočaranja bilo je že letos povsod veliko, tako tudi tukaj. Pripeljal se je okol tretje ure popoldne; pilo se je tako, da je stekel polovnjak že ob petih, seveda po 80 v, če si ga je kdokupil. To je bilo 240 kron. Pilo pa se je naprej, kak sem zvedel do pondeljka belega dne, kar je menda dalo še 240 K, skupaj 480 K. To je že izdatna podpora za Krefla, samo mal bolj hvaležen bi naj bil Brenčič. Pa pojdimo k sprejemu. Ko se je pripeljal Brenčič z milostljivo gospo, skočila je cela kopa pevcev in pevk, cerkevih in drugih, obstopili voz ter zapeli sprejemno pesem. Če se ne motim bil je psalm: „Rosite nebesa pravičnega“ itd. Obstopili so ga tako, da še iz voza ni mogel, da ne bi stopil farovški dekli na kurja očesa, nakar je ista milo zamjavkala. Ko so speli do konca, intoniral je Krefl grmoviti „živijo“ za drugim, da je začela končno vsa fara kričati in noretih z mojimi Urbančani vred. Končno spravili so Brenčiča k jedni rezervirani mizi, kjer mu je držal nek Felucijan s prejemnim govor, v katerem je proslavljal Brenčiča kot poslanca vse hvale vrednega, vsega zmožnega in vsemogočnega. Zaključil je svoj govor z zopetnim trikratnim „živijo“, da se je v tri fare razlegalo. Le farovška dekla A. Petri je začela besneti, da premalo kričijo; posebno se je obdrognila na nekega Malekovega Jura, naj bolj kriči. Iсти je sedel na nekej tesarski stolici, ker drugih sedežev ni bilo več za dobiti, držal svoj liter med koleni, ker je mislil da je zastonj, na komando

že imenované dekle potegnil trikrat sapo in vplil tako orjaško svoj „živijo-o-o-o-o-o-o-o“ je zasmrdelo do nebes. To je bilo na komando svinjske dekle. Nato je prevzel besedo Brečič, objubil vse mogoče in nemogoče; nato je povoril Krefl, nato gramofon, potem zopet Felucjan, neko revše mlečno ne vem je mešanec kak drug funkcionar; ta je zagovarjal Brenčičev nezmožnosti, namreč nevednost in kimanja in seveda na komando župnikovo ali deklino, ne vem. Tako so se ti slavospevi vrstili med Brenčičem, Kreflom, Felucijanom, gramofonom, pevci do pete ure, nakar se je Brenčič dvojica zmagovalno dvignila k odhodu. Nato tem ko je naprejal, intonirali so cerkveni pesni svoje že od „živijo“ hripare glasove v pesni odhodnico. Obstopili so zopet voz, zapeli zase „Glejte že solnce zahaja!“ Brenčič kar ni mogel naprej, poslušal je in gledal krasno z zelenj in okinčano hišo. Ja Krefl, zakaj pa je niste tistikrat okinčala pred leti, ko so hodili stražmožven in noter? So ja isti večji gospodje kot kralj poral Brenčič. Ja še celo sodni svetnik iz Maribora Vas je obiskal, pa nič ni bilo zelenja. Pa to nimogrede. Malekovega Jura je prepel celo „Glejte že solnce zahaja“. Brenčič je pognal krov potem pa šlo je zopet „los“ pri Kreflu in pondeljek pol petih v jatru se je pilo, pleso in pelo, da so tudi Marijine družbenice manj kerga zvrnile in marsikaj slišale. Kje pa se Vi ostali, gosp. župnik? Saj ste tudi objubili da bote pršli počastit zveličarja Brenčiča? pač ni lepo, da daste oznaniti in vabiti pri oskrbi, pošljete Marijino družbo, potem jih pustite same celo noč piti in plesati. Kaj bilo po Krčevinh blato? Od Vas bi se vam Brenčič kimat naučil, ker tega ne zna nikakor graciozno kot Vi. Ja! Glejte že solnce zahaja. Kar sem videl in slišal isti dan na Grajeni, prepričan sem da je Vurberžanom solnce davno zašlo, že s tistem dnem, ko ste se Vam župnik začeli brigati za politiko. Kedaj je tak volilni boj, kedaj toliko sovrašta na pazišnic, kak sedaj? Vendar so se volili brezdomno sposobnejši poslanci kot sedaj. Kdo je kritar, so noreli nekteri Urbančani, Vurberženi pa vsemi, pri Kreflu? In Krefl! Imeli smo Vas razsodnejšega moža, da ste se tudi Vi vkljukovali temu čudnemu učitelju miru? Ker to nese, tako se pride do podpor. Pač resnične besede ki jih je zapisal Corvin: „Hüte dich de Maultiers von hinten, des Weibes von vorne, des Wagens von de-

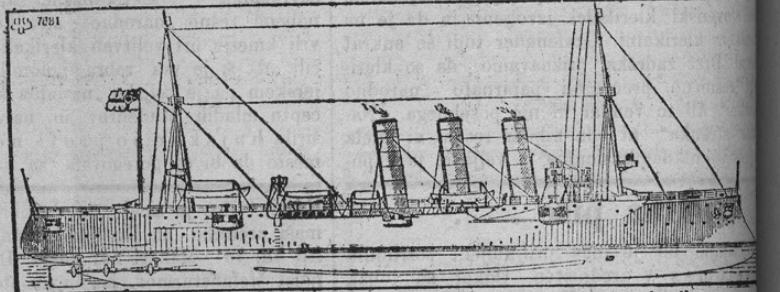
Seite, f en a i sem sliš dñi. N Krefl, seveda nič razslovenski. Govori s ke zbo le klobne ne bo...

Iz Breučič volilcev namreč Kicarci volili, zelo po sirotev hribovs

Iz napred Sedaj v svoj de klerika ključa

javila podu Clane cije vedel niti rujej. Tako stanj obdr sama ako s čit drug cev kriti in p sodi kada in k nas stra za l gor ima bi Nar

Dogodki v Marokku.

Der nach Agadir entsandte deutsche Kreuzer „Berlin“.

Ansicht von Agadir

Zur deutschen Marokko-Aktion.

Agadir je eno najvažnejših pristanišč in trgovinskih mest. Vsled tega hoče parnik „Berlin“ tamoznje nemškega interesu varovati.

Seite eines politisierenden Pfaffen aber von allen Seiten.“ — Ker sen sišali isti dan se zanimivega, pride prihodil. Nazadnje še nekaj novic. Na veselic pri Kreju bila je navzoča tudi Dunajčanka A. P. svedka trda Nemka. Vendar je rekla, dasi ni ni razumela, videlo se pa je da še Brenčič slovensko ne zna govoriti, kaj šele nemško. — Govor se, daje dr. Ploj imenovan članom gospodske zbornice. Potem pa gosp. Brenčič in Korošec, ki klobuk pod pazduhu, sicer v vajnih oblub je to niti dr. . . . kaj šele maslo.

Štajercijanc.

Iz Krotovca pri Ptiju. Tukaj se je Franc Brenčič po ožji volitvi prav lepo zahvaljeval milicem iz Kicarja, da so klerikalno volili, namreč Miška iz Spuhla; s zategadelj ostanejo Kicarci zopet v „sirotenbergu“. Ako bi napredno volili, bi dobili glavno cesto v Kicar, katere je zelo potrebno spremeniti, bi se tedaj Kicar iz „sirotenberga“ v „Stadt-Wien“ po slovensko hrvaški Dunaj prelevil . . .

Iz Ragoznice pri Ptiju. Pri nas je bil nek naprednjak svoj čas prisiljen klerikalno voliti. Sedaj ko se je otepel „posojilnice“ ter pobasal svoj delež, ima tudi svoj vodnjak, da mu ni treba kalne vode piti. So mu nakrat odpale klerikalne verige in se piše M. Hočevar in dva ljudja na vskriž. Se mu je žalost v veselje spremeniла in bode zanaprej vsakega odjemalca lahko z večjim veseljem in uljudno s svojim hujšarskim delom postregel.

391

V letovišču

nam kaj dobro služijo priljubljene in praktične

MAGGI^{jeve} kocke à 5 h
(gotova goveja juha).

Samo prave z imenom MAGGI in varstveno znamko zvezdo s križcem. Druge kocke niso MAGGI'eve!

V škatlah po 50 kock K 2.50
V škatlah po 100 kock K 5.—

Proti klerikalizmu!

Celovška vrla „Bauern-Zeitung“ objavila je v zadnji številki zanimivi članek, ki je podprtih tudi za naše spodnještajerske razmere. Članek se v glavnih potezah tako le glasi:

„V prvi vrsti bi opozarjal na organizacijo nasprotnikov. Občudovali bi jo, ako bi ne vedeli, da imajo stanovske agitatorje, ki niso niti en dan od svojega dela proč in ki nadzornojo ljudi ter vplivajo nanje brez prenehanja. Tako delo je potrebno, ako se hoče posestvo stanje ne samo pridobiti, marveč tudi za trajno održati. Lahko se sicer reče, da dobra stvar sama za se vpliva; to se pa zgodi še tedaj, ko je človek o dobrem že prepričan in ako ni s čitanjem in v družbi s svojimi nazori na drugo mnenje dresiran. Blaga naloga izobraževanja je, da prizvogijo prebivalstvu zmožnost kritike, da se ne veruje več vsakemu sleparju in pripovedovalcu bajk, da pričnejo ljudje sami sediti in odgovarjati. Kritika je tudi tedaj dobra, kadar se jo izvršuje, ker priporoča poboljšanje in ker nismo nepoboljšljivi, kar tudi o svojih nasprotnikih ne moremo redno trditi, ker njih skrinate dogme tega ne dovolijo.“

Krepkejsa organizacija je torej prvi pogoj za boljši razvitek, po katerem hrepenimo v blago vseh stanov našega prebivalstva.

Ali tukaj se grē še za več. Vsak Korošec ima lepo svojo domovino in celega srca rad in trdi imel, da se jo tudi zunaj vedno spoštuje. Naravnost trdil bi, da je koroška dežela naši

črni Avstriji kakor svitla zvezda, ki nam obljubuje boljšo bodočnost.

Od kje to pride? Mislim da od nepremagljive svobodomiselnosti naših mož. Mi smo verski, ali klerikalni inismo. Plavo nebo, ki visi nad našimi gorami in krasnimi jezeri, si ne pustimo s kutami zakriti. Naše srce nam kaže veliko razliko med vero in zlorabo vere. Duhovnik spada k oltarju, ne pa na politični shod. Naše ljudstvo ne mora politikujoče duhovščine! In tako bode tudi zanaprej ostalo.

Jako napacno pa bi bilo, ako bi v svojem veselju pozabili, da črni sovražnik vedno deluje. V vsakem posameznem farovu ima svojo agitacijsko pisarno in vsak duhovnik mora dostikrat na zapoved od zgoraj namesto svitlobi temi služiti. Naloga jim je osuženje vesti in prostosti mišljenja v interesu klerikalizma. Žalostno delo to!

Ali mora duhovništvo tako politiko uganjati? Mora! Drugače ga lahko vsaka tercijalka denuncira. Vedno visi nad duhovniško glavo Damoklejev meč odslovljenja. Ta meč zadene ravno tiste duhohnike, ki nočejo klerikalne politike uganjati, kar je kako dobro slučaj župnika Česky v St. Ilju dokazal.

Bila bi pravzaprav naša dolžnost, da pomagamo duhovnikom iz te nečloveške sužnosti. Saj vendar ti moderni sužnji naše otroke vzgojujejo; nemogoče nam je pričakovati, da bi sužnji naši deco v prostem mišljenju vzgajali. Zato pa mora boj proti klerikalizmu vseživljenju in vsem kriplji pričetki. V vsaki vasi, v vsakem mestu morajo resni napredni možje skupaj stopiti, da se posvetujejo, ne samo o sedanjosti, marveč tudi o bodočnosti, kar bode našim otrokom prostost zagurilo.

Treba je vstvariti protiklerikalno zvezo. Ta bi služila veri, ker bi se borila proti klerikalstvu. Služila bi protostoti, ker vera ne sme biti vezana na politične strankarske nazore. Služiti bi imela kulturi in napredku; kajti še tedaj, ko bode ljudstvo izpozna, da daje vera moč in hrano za boj za obstanek, še tedaj boda protikrščanski klerikalizem premagan.

Naprednjaki! Kadar stoji sovražnik že na zidovju, treba se je strahopetno udati ali pa junaško do smrti boriti. Pri nas še ni tako daleč! Porabimo čas, borimo se, dokler je dan! Klerikalizem mora biti premagan!“ R.

Podraženje železa potom kartelov.

Poslanec A. Schmid objavil je velezanimive številke o razmerah v avstrijski železni industriji. Ker je ta zadeva velevažna glede splošne državine, naj omenimo tudi mi glavne podatke.

Vlada je l. 1906 z Nemčijo trgovinsko podobo sklenila, v kateri se je glede železa sledče colnine določilo:

Surovo železo	K 1.50	to je 20%
dolgo železo (Stabeisen)	6 —	60 "
pleh	9 —	70 "
tregerji	7 —	70 "
drat	9.50	70 "
vlite cevi (Gussröhren)	5.75	70 "
kovane, (Schmiedröhren)	4.35	70 "

Te izredno visoke varstvene colnine omogočile so naravnost škandalozne dogodke v kartelih, sploh pa uresničenje podkartelov in sindikatov. Na podlagi takih razmer se je moralno n. pr. v Avstriji vlide cevi za K 15 do K 16 za metarski cent plačati, medtem ko koštajo take cevi v Nemčiji le 8.20 K. Sicer se je pa te cene med visoko konjukturo na 22 K zvišalo, tako da so delale avstrijske železne fabrike s posebnim dobičkom v znesku 150 do 180%. Pa jim še to ni zadostovalo. Zahtevalo so te fabrike poleg tega ob občin in mest dodatek za 75 vin. in od industrijev z manjšo potrebo od 1 do 2 K. torej okroglo 200% več, kakor znajo cene na Nemškem. Proti takemu postopanju seveda tudi znižanje voznine za 30% prav nič ne pomaga.

Znana zadeva s cevmi v Pragi in enketa o zgradbi voznih parnikov so pojasnile naravnost nezalishane dogodke. Tako n. pr. je dokaz

zano, da so avstrijski podjetniki cevi iz kovanega železa iz Avstrije v Švicarsko izvozili, z kar se je moralno na švicarski meji 3 K colnine plačati; potem se je to blago kot „švicarski izdelek“ zopet v Avstrijo peljalo. Zato blago se je moralno na avstrijski meji zopet 13.30 K colnine plačati in se je vendar z dobičkom v Avstriji prodalo. Najbolj zanimivo je, da so te cevi vkljub dva kratni colnini in voznihi še vedno cenejše bile nego cevi, ki jih avstrijski konzument od domačih fabrik naroči. Zanimivo je tudi, da se je n. pr. veliko množino dolgega železa (Stabeisen) na srbsko mejo franko Semlin za 9 K oddalo, medtem ko se je isto železo na Nižjeavstrijskem za 20 K oziroma za 21 K prodajalo. S tem je zopet enkrat dokazano, da se železo za 60% ceneje v Srbijo pošilja, nego se ga v Avstriji prodaja.

Nova submisija postava je tudi napravila, da so pravzaprav državni razpisi popolnoma brez vrednosti, ker se inozemska podjetja konkurenco udeležiti ne morejo. Avstrijski kartelisti hočejo ravno doseči, da smoje javno odirati, kolikor se jim zljubi.

Vlada pa meče denar proč. To se je zgodilo n. pr. pri neki dobavi koteljskih cevi (začasa ministra Wrbe). Avstrijski kartel oferiral je cevi za 833.000 K; neka nemška fabrika jih je hotela dati za 613.000 K franko colnine, torej za 220.000 K ceneje; pri temu bi vlada še na colnini 180.000 K pridobila. Ali vlada se zato ni brigala in je raje z domačo oderuško fabriko barantala; taj je potem ceno za 129.150 K znižala. Tako je vrgla vlada čez 90.000 K denarja proč in je poleg tega na colnini 180.000 K izgubila, torej na leto **270.000 K izgube**. To kupilo z domačimi oderuhimi pa se je sklenilo za 5 let; gre se torej tukaj za **1.350 K denarja** dva kratna placa v celici. Seveda se je istotako z drugim takim blagom (mašine, šine, vagone itd.) delalo. Tu se gre že za stotiné milijonov, ki se jih na ta način izmeče in zapravi. Alpinska Montan-družba prodaja n. pr. šine v Jaffi (Aziji) za 13.10 K, torej ceneje kar kor doma v Donawitzu!!

Pri dolgem železu (Stabeisen), katerega potrebujejo zlasti tudi mali obrtniki, je stvar še bušja. To železo koštalo je l. 1910 v Nemčiji 12.20 K; na Avstrijskem pa 20.50 K; vagon takega železa košta torej pri nas za 700 K več nego v Nemčiji. Ker so avstrijske fabrike l. 1910 skupaj 30.387 vagonov takega železa izdelale, imelo so torej razven navadnega še 22 milijonov posebnega oderuškega dobička. Edino pri dolgem železu zaslužijo avstrijski tovarnarji na leto **27½ milijonov krov**.

Iz tega stališča mora priti nujna zahteva kmetov in obrtnikov, da se vstvari kartelsko postavo, ki bode tako odiranje ljudstva preprečila!

Zlate besede.

Gotovi voditelji pridigujejo, da naj kmetje svojo grudo zapustijo in k industriji gredo. Ali bi se moglo obširnejše za feodalizem in kapitalizem delati, nego da se jima — zemljo pripusti? Omenjeni ljudje računajo pač s tem, da one moči za obdelovanje svoje zemlje ljudi dobile ne bodoje. Jaz pa mislim, da bodoje po industrijskemu polomu zopet prišli, tisti kmetski ljudje, ki so enkrat s tako velikim upanjem v fabrike odšli. Ali prejšnji posestniki bodoje potem — hlapci. In ako bi že starci domačini nazaj ne prišli, dobi se čez potok še ljudi, Lahe, Slovane, končno tudi Kitajce, ki se bodoje kot kmetski delavci na naši zemlji vgnedzili. Na grudo pozabiti! Vedno zopet vprašam: Ali se dobi za prebivalca zemlje večje neumnosti?

Peter Rosegger.

Novice.

Naš kmetski koledar, ki si je tekom letoliko prijateljev pridobil, iz sel bodelos v pravem času. Že danes lahko rečemo, da

bode letošnji "Štajerčevi" kmetski koledar še lepši in še bogatejše opremljen, kakor je bil dosedanja leta. Obsegal bode vse, kar je v kmetskem koledarju skozi celo leto potrebnega. Poleg tega bodoemo pa tudi nato gledali, da objavimo v koledarju zopet celo vrsto lepih povesti, gospodarsko zanimivih in važnih člankov, slik, smešnic itd. Cena bode koledarju bržkone ednaka nizka kakor doslej. Lansko leto nam je v zadnjem času mnogo koledarja zmanjkalo, kjer se ljudje niso v pravem času naročili. Prosimo torej letos zopet svoje zveste prijatelje, naj naš koledar za leto 1912 kolikor mogoče hitro naročijo, da bodoemo približno vedeli, kako visoko naklado naj putstvo tiskati. Omenimo, da velja tudi letos določba, da dobi vsakdo, kdo naroči 10 komadov, en koledar zastonj. Obenem pa opozljamo tudi tiste, ki misijo v novem našem koledarju in zemerati, naj pošljejo svoja naročila hitro. Tisti, ki so že oglase uvrstili, veda prav dobro, kako lepe uspehe se doseže z inziranjem v našem koledarju. "Štajerčevi" kmetski koledar je ravno najcenejši, najlepši in najboljši koledar!

Solske počitnice so v nekaterih krajih že pričele in upati je, da bodojo deci dobro tekni. Veselje je pogledati male a-b-c-strelce, kako divajo iz šole proti domu, z razgremimi licami, z vriskanjem in žvižganjem, kakor vrabci v žitju. Res, krasni so časi prve mladosti, ko se nežni in nepokvarjeni duši svet šele odpira, ko je vsak dan korak naprej v izpoznavanju in izobraževanju. Zato pa so ta leta tudi najvažnejša! Poglej sadno drevesce, ki mu nisi dal proti viharju potrebne opore, ki je nisi pravilno vsadil in negoval, kako je slabotno in pohabljen! Tako je tudi z otrocmi, ki so "žive rože." Prva vzgoja je najvažnejša! Otrok, ki čuje doma vedno prepričan in vidi pretep, sliši sovražne besede in prokljanjanje, ne opazi čestnosti in ljubezni, tak otrok mora tudi sam oslabeti in duševno nazadovati. Otrok, ki pozna le očetovo ojstrost in strogost, nikdar pa njegove ljubezni, ne more dober postati. In deca, ki vidi vedno nespametno materino ljubav, deca, katero mati varuje tudi tedaj, kadar je kriva, deca, ki je mati nikdar ne pokaže prave poti, je istotako slabo vzgojena. Ljubezen in strogost hoditi morata roko v roki. Pa kaj bi pridigovali! Pametni starši bodojo svojo deco tudi pametno vzgojivali; branili jo bodojo slabí družbi in varovali jo pred slabimi vzgledi. Počitnice ne smejo v otroški duši vsega pokvariti, kar je učitelj s težkim trudom v mlado dušo zasejal!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Občinske volitve v Ptiju vršile so se 8., 9. in 10. t. m. Koncale so s popolno zmago t. zv. "Ornigove stranke", proti kateri so se borili združeni Schönerianci, socialisti in prvaški Slovenci obeh strank. Izvoljeni so bili: V III. razredu: Josef Ornig (300 glasov), Johan Steudte (301), Ed. Rasteiger (264), L. Kropf (274), Ign. Rossman (282), Viktor Kodella (256); kot namestniki pa: Konrad Nekola (260), Anton Masten (263), W. Dengg (271). Nasprotniki dobili so v tem razredu od 71 do 111 glasov in so ostali torej v veliki manjšini. — V II. razredu: Matzun Jakob (24), S. Hutter (26), J. Krawagna (16), J. Schramke (17), Kraker (14), W. Blanke (17); namestniki: A. Muhitsch (16), Leopold Slawitsch (15), Jos. Wressnigg (15); nasprotniški kandidati dobili so v tem razredu od 5 do 10 glasov. — V I. razredu so dobili: Dr. Preindl (66), J. Wessely (65), dr. Bauer (64), J. Stehring (64), J. Kersche (62) in dr. pl. Plachki (62); kot

namestniki pa: Poschun (62), dr. pl. Fichtenau (60), J. Gerngross (57). V tem razredu je doseglj nasprotniška lista le en sam glas. Namenili smo se, da o volilnem boju samem ničesar ne pišemo, ker nas mestne zadeve v splošnem ne zanimajo. Le to bodi pritočno, da so prvaški voditelji v Ptiju razven par posameznikov z vsemi kriplji delali, da bi Ornigova stranka podlegla. Posebno so se odlikovali vikar Pšunder, krčmar Mahorič, posojilnica, dr. Gregorec, ki je postal zadnje čase prav hud politik in žnidar Vesjak. Pa so vse njih nade po Dravi splavale... Ptujskemu mestu pa iz gospodarskega stališča k tej volitvi prav prisrčno čestitamo!

Prvaško gospodarstvo. Ljubljanski "Slovenec" prinesel je tole notico: — "Posojilnica v Celju (stara v Narodnem domu) je prodala svojo hišo na oglu Graške in Rotovške ulice. Kupil jo je slovenski trgovec R. Stermecki, ki ima že dalj časa v njej svojo trgovino. V tej hiši je tudi brivnica Kapusa, pisarna dr. Hravščeka ter Zvezna trgovina tvrdke Goričar in Leskovšek. Nekaj posebnega je moral dovesti do te prodaje!" — Torej celo prvaškim listom samim se zdi ta prodaja čudna. "Nekaj posebnega" mora biti pač na tem. Morda nam narodnaški listi to "posebnost" pojasnijo...

Še nekaj! "Slovenec" v Ljubljani piše dobesedno o z drugi "Lastni dom" v Celju sledče vrstice: "Lastni dom" v Celju z načelstvom dr. Kukovca čudno izterjuje svoja posoja. Ali je to začetek konca? Ta posojilnica obrestuje kakor "Glavnina" po 5 odstotkov". — Na to očitanje molčijo liberalci. Zde se nam, da se pripravlja za "narodno stranko" tudi v gospodarskem oziru "začetek konca".

Železniški Maribor-Wies. Piše se nam: Preteklo nedeljo obdržala je kmetijska filialka Št. Ilj v Sv. Jurju ob Pesnici pod predsedstvom načelnika g. R. Repnigg zborovanje. Strokovni učitelj g. Jentsch predaval je kako podučivo o živinoreji, obdelovanju zemlje in drugih kmetijskih vprašanjih. Namén shoda pa je bil tudi, da se ljudje pomenijo glede sedanjega stanja železniške zadeve Maribor-Wies. Načelnik železniškega odbora, g. deželni poslanec Neger podal je o projektu daljše poročilo in je naglašal, da so vsa preddelka do zadnjih detajlov že davno dokončana. S posebnim odobravanjem se je sprejelo naznanišo, da se je na zadnji seji državnega železniškega sveta železniški projekt Maribor-Wies razpravljal in na poročilo člena g. Sutter sprejel v drž. železniški program. Svoječasno naznanišo lista "Marburger Zeitung", da je projekt odkonjen, je bilo torej napačno. Govornik je naglašal potrebo nadaljnega vpisovanja glavnih deležev (Stammaktien). Omenil je tudi prvaško obstrukcijo v deželnem zboru, ki je vse koristno in potrebno gospodarsko delo v deželi onemogočila. Ljudje so razburjeno postopanje prvaških hujščeval obsojali. Potem se je sprejela rezolucija, v kateri se vladu opozarja, da naj čimprej teželeznico uresniči.

Prvaško-klerikalna olimpa. Poročali smo svoj čas o shodu naše stranke v Hočah in njegovih posledicah. Znani slovensko klerikalni žnidar in voditelj Pungartnik v Hočah pokazal je takrat vso svojo prvaško naturo in oliko. Slekél je namreč blaže in pokazal raz okna svojega stanovanja omi del svojega katoliškega trupla, katerega potrebuje ponavadi za sedeti. Za to prav prvaško svinjarjo bil je Pungartnik na pet dni zapora z enim postom obsojen. Čestitamo mu prav prisrčno in upamo, da bode zdaj izvedel, da s svinjarskimi manirami prav ničesar doseči ne more. Sicer pa je pravi škandal za klerikalno stranko, da svojim pristašem boljših manir ne priuči. Politikujoči duhovniki naj bi raje gledali, da se surovost iz ljudstva opravi!

Prvaški vodja pod ključem. Iz Slovenije Grada se nam poroča: Tukajšni trgovec J. Drušovič bil je vedno eden najzagriznejših prvaških voditeljev. Saj je svak generala "narodne stranke" Jakoba Vrečko, prodajalca vina brez koncesije in lastnika zakotne kancilje. Drušovič je imel vedno polna usta proti Nemcem in zlasti proti nemškim trgovcem ter obrtnikom. Sam se je delal seveda za največjega

poštenjaka. Koliko je to njegovo prvaško posenje vredno, se seveda zdaj vidi. Pred par dnevi so nameči Drušovič v okrožni sodniji celjši zaprli. Dolžijo ga goljufije potom nagovarjanja in krivemu pričevanju. V Slovenje-Gradcu in okolici vlada splošno zadovoljstvo, kajti Drušovičeva hujškarja je bila škandalozna. Čudo se nam zdi, da "narodni" listi o tej stvari niso ne pišejo!

Obsojen klerikalec. Dne 14. maja vršil se je v Fischerjevi gostilni v Sv. Jurju volilni shod slovenskih klerikalcev. Tega shoda se je tudi napredni posestnik Mihael Doppler udeležil. Seveda ta pametni mož ni hotel za zaupnico klerikalnemu Roškarju glasovati. To pa je črni petoliznika Franca Krampla tako razburilo, da je pričel na Dopplerja kričati in ga psovati z besedami "falot" in "bik". No, g. Doppler si tega nti pustil dopasti in je šel klerikalnega rogleza tožiti. Zdaj je Krampl seveda milc za obpuščanje prosil. Zavezal se je, plačati v kaznem 15 krov za nemški "Schulverein" in podat častno izjavo. Na podlagi tega mu je Doppler odpustil. V prihodnji pa naj Krampl svoj jenik za zombi drži.

Plačevanje davkov v III. četrletju I. 1911. Tekom III. četrletja I. 1911 postanejo neposredni davki na Štajerskem doteleki in plačni v naslednjih rokih: I. Zemljiški, hišno razredni in hišno najemniški davek ter 5 odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemniškega davka, in sicer: VII. mesečni obrok dne 31. julija, VIII. mesečni obrok dne 31. avgusta, IX. mesečni obrok dne 30. septembra. II. Občna pridobinna in pridobinna podjetij, ki so zavezana dajati račun: III. četrtletni obrok 1. dne julija. Ako se navedeni davki oziroma pripadne deželne doklade ne vplačajo najkasneje 14 dni po preteku zgoraj omenjenih plačilnih rokov, tedaj se morajo placati tudi zamudne obresti in sicer ne samo od državnih davkov, ampak v zmislu zakona z dne 15. januarja 1904, dež. zak. štev. 17, tudi od deželnih doklad, če skupna letna dolžnost na dotedenem državnem davku presega zneseč 100 K, zamudne obresti od vsakih 100 K dotedenje davčne dolžnosti in za vsak zamujeni dan 1-3 h, in se morajo izračunati ter z davki vred plačati od dne, ki sledi zgoraj navedenim rokom, do vstevšega dne vplačila zapadle dolžnosti. Ako se davčna dolžnost ne plača v 4 tednih po preteku plačilnega roka, iztrija se ista s pripadlimi dokladami in z doteleimi zamudnimi obrestmi vred potom predpisanega prisilnega postopanja.

Kmetijski pouk pri vojakih c. k. domobranskega pešpolka št. 26 v Mariboru.

Dne 16. novembra 1910 se je bil na Štajerskem začel prvikrat kmetijski pouk pri vojakih v Mariboru. Poučevala sta dva strokovna učitelja mariborske deželne sadjerejske in vinorejske šole, in sicer splošno poljedelstvo gospod. A. Jentsch, ki je vodil obenem pouk in gosp. Oton Brüders. Tečaja se je udeležilo 20 nemških in 5 slovenskih domobranov — ki so se oglasili prostovoljno — med njimi 1 narednik (feldvebl) 2 četovodja (cugsfirerja), 3 koprali, 4 poddesetniki (gefajtrji) in 15 infanteristov. Pouk je trajal celotno 48 učnih ur; gosp. Jentsch je porabil 40 ur za poljedelstvo splošno stroko, kakor tudi za gojitev kmetijskih rastlin in za živinorejo. gosp. Brüders pa 8 ur za vinorejo, sadjerejo in vrtnarstvo. 40 ur se je porabil za predavanja v vojašnici, 8 ur za praktična razkazovanja na posestvu vinorejskih in sadjarskih šole. Po predavanjih se je razvedčim dalje bolj živahen razgovor. Gosp. polkovnik Kottes in pozneje na njega mestu gosp. podpolkovnik Schönauer in stotnik Zahrbuckner, ki so nadzorovali pouk, so se udeležili opetovanju predavanj in praktičnih razkazovanj z veliko vnemo. Dne 19. maja se je končal pouk; udeleženci so se hvaležno poslovili od svojih učiteljev in se smejo z velikim zadovoljstvom trdit, da se je ta prvi poskus te vrste jako dobro obnesel; pri vojakih se je kažala očvidno velika vnema za stvar kot tako in se je nadati, da bodo imeli od tega resni korist.

Obkradel je steklar Ludvik Krajšek v Radgoni svojega mojstra za 126 K. Denar je zavrl. Fantiča so dali v kletko.

ki drži kaj na zdravo negovanje kože, ki hoče zlasti pege odstraniti ter mehko, nežno kožo in beli teint dobiti in obdržati, umiva se edino z
Steckenperfd' lilijsn mlečnim milom
(znamka, "Steckenperfd") od Bergmann & Co. Testher a. E. Kos za 80 h se dobri v vseh apotekah, drogerijah in trgovinah s parfumom itd.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Ski letz zvezdice so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani in vredno (*) so živinski sejmi, sejni z dvema zvezdicama (**), pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 15. julija v Zdolbah**, okr. Brežice; Brežičah (svinjski sejem). Dne 17. julija v Dobju**, okr. Kozje; pri Sv. Filipu, okr. Ljubljana; na Muti**, okr. Maribor; pri Sv. Ani v Kremsbergu, okr. Čmurek. Dne 18. julija v Čmožu (svinjski sejem); v Velenju**, okr. Velenje; v Radgoni*. Dne 19. julija na Ptaju (s konji, govedom in ščetinarji); v Artičah*, okr. Brežice.

Kolo ukradel je Emili Schara v Karčovini v Mariboru neznanec. Kolo je vredno 300 K. Tako je ukradel neznanec kolo Franca Princinga v Mariboru.

Slepil je v Mariboru neki dalmatinski vojnik, zkar so ga dali pod ključ.

Zastrupila se je z morfijem bolniška strelna Olga Vessiak v Mariboru. Vzrok samomora je bil.

Pobegnil je dragonec Karl Korošec iz Slovenske.

Kravo ukradla je v okolici Slov. Bistrice Ljubica Kolar. Vredna je krava 400 K. Tatico je zaprl.

Otroškega mrlja so našli v tunelu pri Postojni. otrok je bil 6 meseci star. Ne vše se, ali je zgodila nesreča ali zločin.

Uboj. Ob birmi v Konjicah so se pri sv. Barbara fantje stepli. Pri temu je krčmarjev sin delnik z nožem nekega Gaude sunil. Gaude je bil takoj mrtev.

Obstrelil se je iz neznanih vzrokov železničar aspirant Pollatschek v Pešnici. Težko ranjenega so odpeljali v bolnišnico.

Padla je 72 letna Ana Zech v Mariboru in nogo zlomila.

Najdlo se je v Ptaju dne 10. t. m.: 1 ženska skunka, 1 zavoj žebanje, 2 ključavnici (vpljeni pri g. Makesch.) Kdor je izgubil, naj se oblasti pri policiji.

Nesreča ali zločin? Pri Rogatcu so našli v potoku hlapca Martina Ažman težko ranjenega ležati. Drugi dan je nesrečnež umrl, da bi preje še k zavesti prisel. Preiskava bodovala, ali se je zgodil zločin ali pa nesreča. Izgubil je krčmar Laufer na poti iz Rotana v Maribor denarnico, v kateri je bilo 10 K.

Rudarske nesreče. V Trbovljah je pri delu na Francu Radič roko zlomilo, Mihi Hrib je prste na nogi zmučkal.

Zaprli so v Šmarju pri Žetalah nekega gospodarja, ki je v raznih fabrikah transmisije jermena kradel.

Deserter. V Mariboru je korporal Johann von 47. inf. reg. ukradel čez 400 K erarične denarja in je potem s svojo ljubico podelil. V Gradcu pa so ga vjeli in zaprli.

Pozor! Sleparija s „španskim zakladom“ (vplet pričela. Pisma prihajajo na razne ljudi, katerih se z raznimi oblubljambi skuša ljudem izvabiti. Pozor!

Pretep. Fanta Anton in Martin Pirnat v Ljubljani pri Šoštanju sta metala kamenje v hišo lastnika Rajsterja in se bodeta imela vsled tega nadnjino zagovarjati.

Ukradel je neznanec posestniku Brezniku v Gornjengradu okroglo 20 kokoši.

Muzikantova osoda. V Opoki je krčmar in pretepel muzikanta Zupančiča, ker ta ni del tekaj plačati. Potem ga je uklenil v velenje in pastil ležati. Krčmarja so sodniji namenovali.

Obesil se je v Trbovljah rudar Kranjc, ki je iz Polzeli. Vzrok samomora ni znani.

Eksekutorja napadel je v Sv. Juriju j. ž. lastnik Filip Jug. Vsled tega se bode imelo nadnjino zagovarjati.

Konduktorja z nožem napadel je Franc Šmit. Zato so ga oddali sodniji v Brežičah.

Uboj. Krčmar Štefan Založnik v Oplotnici je prepričal svojo ženo tako hudo ob tla vrgel, da je ta takoj umrla. Da bi ga ne izdala, dal Založnik svoji natakarici 100 K. Ali ta je na temu govorila. Ko so Založnika aretilirali, se je usmrtili. Oddali so ga sodniji. — Založnika so že na prostu dali; preiskava je začela, da je žena na srčni kapi umrla in možno ni uboja krit.

Tat. Hlapec Trebše v Pobrežu pri Mariboru ukradel je svojemu staremu očetu hranilno knjizico za 580 K. Potem je s svojim prijateljom Gabrovic v Celje odpotoval, kjer sta prav dobro živel. Ko sta že 200 K zapravila, so je policijski zasačili in zaprli.

Ukradel je neznanec posestniku Francu Klementiču pri sv. Jakobu sl. g. hranilno knjizico za 460 K in 80 K gotovega denarja.

S koso pri delu ranil je Janez Leskošek svojega tovariša Martina Pevec v sv. Štefanu. Peveca so odpeljali v bolnišnico.

Surovež. Kočar Matija Metličar v Prošinu se bode imel pred sodnijo zagovarjati, ker je svojo težko bolano ženo na grozni nečloveški način pretepel in trpičel.

Detomorilka. Dekla Marija Karsner je služila v Savinjski dolini. Pred par dnevi je porodila; otroka je takoj po porodu zadavila. Detomorilko so orožniki aretilirali in okrožni sodniji v Celju oddali.

Razstrelba. Pri streljanju z dinamitom pri Suligoju na Dobrni se je zgordila grozna nesreča. Ena „mina“ s 3 kg dinamita se nameče ni sprožila. Čez nekaj časa je mislil preddelavec Franc Špiga, da gre že lahko pogledati. Z njim so šli še trije delavci. Ko so prišli okroglo 10 m do „mine“, se je ta nakrat razstrelila in je seveda vse 4 osebe težko ranila. Špiga je glavo zdrobilo in je drugi dan umrl. Tudi Anton Žagar je bil smrtnonevarno na glavi ranjen. Težko ranjeni sta tudi delavki Katarina Pobec in Johana Klešnik. Skrajna previdnost je pri takemu delu pač neobhodno potrebna.

Požar. V Lascini pri Lembahu je pričelo gospodarsko poslopje Marije Bahernik goreti. Ogenj se je razširil tudi na poslopje Jožefa Bučer. Ker je bil hud veter, je bila vsa vas v veliki nevarnosti. Cela vrsta požarnih bramb je v težkem delu ogenj omejila. Škoda je velika.

Iz Koroškega.

Iz Globasnice se nam poroča: Dne 25. junija obdržalo je tukajšno veteransko društvo v spomin 45. obletnice bitke pri Custozi patriotsko slavlje. Svede se to prvakom ni dopadol, ker ni bilo dovoljeno „živio Srbija“ vpiti. Na fajmošter Nuže ni imel ta dan časa ali pa ga ni hotel imeti, da bi bral od društva plačano mašo. Tako je bilo društvo prisiljeno, nekega starega, penzioniranega 86 letnega fajmoštra prosi, da naj mašo celebriра. Ali čuje in strmite, kaj so ti pobožni črnuhi proti tej slavnosti naredili! Organist in cerkveni pevec seveda tudi ni imel časa, da bi pri tej patriotski slavnosti sodeloval. Društvo je moralno druzega organista in pevca preskrbeti, kajti prvakom tudi cerkev ni dovolj sveta, da bi jim branila delovanje sovraštvo proti nemštvu. In zdaj čuje: Vkljub temu da je domači organist še na predvečer slavnosti do 10. ure ponoči s svojimi zastarelimi in hripavimi pevci izkušnjo obdržal, niso orgle drugi dan zutraj funkcionirale. Bil je namreč Grafenauerjev namestnik tukaj, ki je bilo gotove dele orgel odstranil in tako so orgle obmolknile. Tako so se prvaki branili, da ne bi slišali cesarske pesmi peti . . . Bi bilo pač bolje, ako bi se gotovi ljudje bolj za lastne zadeve brigali, orgle v cerkvi pa naj bi pri miru pustili, kajti orgle so lastnina vseh farnarov in imajo vsi do njih ednake pravice, ne pa le fajmošter in njegov pokorni organist. Vsled tega pobalinstva morala se je maša tiko brati, kar je na vernike prav čudno vplivalo. Celo stari g. fajmošter rekel je javno: Nisem mislil, da so v Globasnici tako maščevalni ljudje, da bi nam kaj tacega storili! Pfui Teufel!

Bistrica v Rožu. (O bčinske volitve). V soboto 8. julija so se vrstile tukaj volitve za občinski odbor. Čeravno je naš kaplanček v „Šmiru“ grozno pretil, kako da nas bodo Metodi potancali, pri volitvi nobenega nisma v idli. Volitva je imela čisto napredni, nemško prijazni izid. Ker ni bilo nacionalnih rogoviležev, volili smo popolnoma tih, brez prepira, brez poloma in ednoglasno. Očitno so pripoznali volilci, da so z dosedanjim predstojništvom občine in dosedanjem „mavžingo“, vkljub nekterih črnjevkelov in „ŠMira“, popolnoma zadovoljni. Izvoljeni so bili: III. volilni razred: Dr. Kam. Klimbacher, Mat. Dobeiniger, Fr. Schaunig, Jos. Uggowitzer, namestnikom: Fl. Malle, J. Leder-

wasch. — II. razred: J. Kurasch, Lor. Feinig, Pet. Partl, Dom. Kreigher, namest. V. Ibouring, St. Obiltschnig. — I. razred: E. Arnold, J. Feinig, J. Goritschnig, M. Pschernig, namest. J. Isopp, S. Kikl. Čestitamo!

Št. Janž v Rožu. (Nova bratovščina). Tukaj so sestavili novo telovadno društvo „Orel“, ki obstoji večjidel iz fantalinov, kateri so komaj iz šole; nekteri pa še hlače na šolskih klopeh trgajo. Te zapeljane sirote hočejo imeti tudi neke maskeradne uniforme, da se bojo boljše obratiti. Bolje bi bilo, da se dobro usenkajo nego da v „knopflach“ ubesijo rnske farbe. Če bodo pridno delali in starejšim pomagali se ne bo njim „lustalo“ pri „Bauhu“ turnati. Mislimo tudi, da je voditelj in zapeljcem mladine le zato, da bojo udi dobro mesečino plačevali, uniforme pa potem ne bo in voditelji se bodo na bratovščine stroške v belo Ljubljano vozili in tam dobro veselili. Brez vesti pa je, da se taki mladi fanti za politične pretepeče „izobrazujejo“ ter se tako mir v naši deželi kali. Starješi naj otroke modrejše pridno k delu pridružujejo, potem bode jim turnarija prišla. Mladost je kmalo zapeljana, čas svojega življenja trpi pod prvaškim jarmon.

Ustrelii se je v Beljaku železniški tajnik H. Langer. Vzrok je baje ta, da je izgubil pred kratkom svojo ženo.

Strela. Preteklo nedeljo divjala je v Velikovem in okolici grozna nevihta. Sin posestnika Koraka je peljal medtem konja napajati. Strela je udarila vanj. Konj je bil takoj mrtev, mladi fant pa je tudi kmalu nato izdihnil.

Ukradel je slikar Gustav Šobernik v Celovcu kolo in se odpeljal v Beljak. Tam so mu pa policaji preskrbeli prenočišče.

Ponarejeni denar, zlasti 5 kronski kosi, kroži v Beljaku. Pozor!

Huda klofuta. V Beljaku je neznanec na cesti 60 letni ženi Reichmann podelil tako hudo klofuto, da je revica dalje časa v omedlevici ležala.

Zastrupila se je s fosforjem v Görriachi mizarjeva žena Magdalena Pucher. Čutila se je mati in hotela plod proč spraviti; pri temu pa je našla smrt.

Iz kolesa padel je v Beljaku pek Stabensteiner; pri temu si je nogo zlomil.

Otroci stepli so se v Beljaku. Mali A. Mayr je dobil pri temu težke notranje poškodbe.

Grozna nesreča. Na „Gailtaleralpe“ je divjala huda nevihta. Strela je udarila v čredo 130 ovc. Živali so bile deloma takoj mrtve, deloma so pa popadale čez skale in se pobile. Le 3 ovce so ostale pri življenu.

Pasji umor. Neznanec je v celovški okolici že 8 psov zastrupil. Društvo za varstvo živali razpisalo je nagrado 100 K za tistega, ki bi storilca naznani.

Nezgoda. Pri streljanju v kamnolomu Velika dombra pri Celovcu bil je polir Anicato Bosano težko ranjen.

Težka razstrelba. V Kamnolomu Stossler na Vrbskem jezeru se je razstrelila dinamitna patrona. Delavcu Jožefu Rappatu je obe nogi odtrgalo in je nesrečnež še isti dan v bolnišnici umrl. Tudi paznik Jos. Jurič je bil od kamenja ranjen.

Po svetu.

Veliki potres na Ogrskem.

Na Ogrskem se je vršil te dni veliki potres, ki je napravil tudi mnogo škode. V Budimpešti sami je ostalo pri strahu. Prestrašeno ljudstvo je sicer takoj po sunku planilo na ceste in v hudem strahu vpilo in molilo. Pretresljivi priзорi so se odigravali v blaznici v Leopoldovem mestu. Bolniki so v divjem begu zapuščali spalnice in stokali in jokali v nezavestnem obupu po hodnikih. Med nekaterimi zbesnelimi bolniki in strežaji je prišlo do hudi bojev in morali so posameznikom prisilne srajce obleči. Ednaki hudi prizori so se godili tudi po zaporih in v ječah. Kaznjenci so hoteli s silo iz svojih celic in le komaj so jih premagali ter pomirili. V delavskih okrajih je bilo tudi grozno kričanje, ker je tam na tisoče delavcev, žen in otrok v malih stanovanjih skupaj zbranih. Še hujši je bil potres na deželi in najhujši prizadeto je bilo mesto Kečkemet. Tu je potres nad 100 hiš

porušil; v celem bogatem mestu ni niti enega celega dimnika. V rotovžu se ne more več uradovati. Vsi brzjavni drati so pretrgani. Palače, cerkve, vojašnice, vse se je podrla in leži v razvalinah. Mnogo oseb je bilo ubitih, mnogo žensk pa je iz strahu zblazneno. V bližini mesta Keckemeta se je na polju zemlja odprla. Iz zemlje so pričeli švigtati ogrenjeni plameni in modri žvepleni plini prihajajo iz sprjanj. Ne dačel od tam se je podrla hiša in je ubila 10 oseb. Le v Keckemetu in okolicu napravil je potres za 10 milijonov krov škode. Ali tudi iz drugih krajev prihajajo ednaka poročila. V mestu Nagy-Körös ni ostala niti ena hiša nepoškodovana. V mestni hiši sta bili dve osebi zasutti in ubiti. Obupanje po celi deželi je velikansko.

Izseleniške razmere v Ameriki. Ameriški listi poročajo: Iz Iliona, N. Y., je dospela vest, da je tamkaj umrl Stefan Kubik iz Košic, Ogrsko, vsled prehlajenja, ki si ga je nakopal za časa bivanja na Ellis Islandu, izseljeniškem otoku v New Yorku. Slučaj Stefana Kubika je značilen za razmere na Ellis Islandu. 63 let stari mož je prišel s svojo ženo in dvema odraslima otrokom začetkom decembra s parnikom "President Grant". Kubik je imel v Ameriki šest odraslih otrok, med njimi štiri omrežene hčere, od katerih stanujeta dve v mestu Little Falls, N. Y. Družini ni bilo dovoljeno, naseliti se zaradi ostarlosti roditeljev, kakor se je glasilo zdravniško spričevalo. Zetom se je posrečilo, opozoriti na slučaj podpredsednika James S. Shermena, in na temelju brzjavke podpredsednikove je bilo družini dovoljeno drugo zasiljanje, toda odgonska razsodba je bila potrjena. Potem je bila podana pritožba proti odgonski razsodbi in družina končno pripuščena posredovanjem podpredsednikovim v Washingtonu. Zeti pokojnikovi so ugledni meščani v Ilionu, N. Y., in Little Fallsu, N. Y., ki bivajo že mnogo let v Združenih Državah in so državljanji. Za časa, ko je bila družina pridržana na Ellis Islandu, so vladale tamkaj strašne razmere, kajti prenočevalo je tamkaj v pomankljivih spalnih prostorih 1600 do 1700 priseljencev in na dostojno okolico navajeni priseljenci se niso upali zaradi mrčesa iskatki v spodnjih spalnicah pokoja in so rajož ležali na odejah na tleh. Potem takem ni čuda, da si je stari gospod nakopal pljučnico, ki se je končala s smrtjo. Družina je bila pridržana več tednov, dokler ni končno bila ura rešitve. — To pa je samo en slučaj izmed številnih, ki dokazujo, kako slab se godi izseljencem v Ameriki. Iz New Yorka tudi poročajo: Profesor Steiner, ki je učitelj socialno-politične vede na vsemčilišču Iowa, se je baš vrnil s trimesečnega potovanja po Evropi, kjer je posebno obiskal ona mesta, kjer se naseljenici, namenjeni v Ameriko, vkreavajo na ladje. Izjavil je, da večina parobrodnih druž ře precej dobro skrbila za naseljence, in da je baje našel najboljše razmere v tem oziru na Nemškem. Profesor Steiner se je tako zavzel za naselniško stvar in bo izdal o tem predmetu posebno knjigo. Profesor Steiner se je vozil v medkovru, da je spoznal razmere, v katerih žive izseljenici na parnikih. Izjavil je, da jih je skoro večina, ki gredo z veseljem v novo deželo, od katere pa več pričakujejo kakor v resnici dobe. Jako se je pritožil o ameriških uradnikih v karanteni. Rekel je, da bolj surovih uradnikov, kot so ameriški naselniški in karantenski, še ni nikjer videl. Naseljenici dobijo jako slab pozdrav, ko pridejo na ameriška tla, v deželo svobode. Karantenski uradniki postopajo z njimi, kakor z živino. Večina teh naseljencev se seveda boji komu zameriti, in tako radi prestanejo vse, kar se z njimi počne. Profesor Steiner je celo videl, da je neki karantenski uradnik nekega naseljenca z vso silo udaril v obraz, ker je stopil na napačno mesto. Seveda, če bi naseljenec vedel, da sme udariti nazaj, bi bilo drugače. Naseljenici imajo še oni sveti strah pred uradniki iz starega kraja.

Gospodarske.

Marelice naj se obirajo z roko o suhem vremenu zjutraj. Vsakrat naj se poberejo z drevja bolj zrele marelice. Ako se namevara marelice razpoljati, naj se poberejo, kakor hitro začno rumeniti na senčni strani. Ko se pobirajo, stavijo naj se v košare, držeč kakih 5 kg, a te naj se pred vlaganjem obdajo znotraj z listjem.

Zelenjava naj se ne le zaliva, ampak obenem tudi pridno okopuje. Kdor zelenjava zaliva, čestokrat pogreši. Marsikateri uporabi za zalivanje mrzlo vodo, ki jo je zajel naravnost iz vodnjaka. Če se solnica segreta zemlja z mrzlo vodo, to več škoduje nego koristi. Marsikateri začetniki zalije kar na rahlem nekoliko povrh, to pa nič ne izda, posebno na segreti zemlji, ker voda hitro izhlapi. Boljše je, če se vsaka posamezna rastlina dobro zalije, posebno o suhi; v takem slučaju se potem z zalivanjem nekoliko dni pretrega. Važnejše nego zalivanje je pogosto večkratno okopavanje, kajti če se močno zaliva, napravi zemlja trdo skorjo povrhu in to je treba pravočasno zdorbiti. Kakor je trebli listju zraka, ravno tako ga je potreba koreninam. Če ima zemlja skorjo po vrhu, pa zrak ne more do korenin, in tudi ne ogljenčeva kislina, katera razaplja razne rastline redilne snovi. — Ako se pa zemlja večkrat prerahlja, imata dostop v njo oba plina. V rahlo zemljo ima dostop dež in rosa. Z okopavanjem se zatre tudi plevel, še preden gre v same. Okopa naj se vsake 3 tedne, sicer lahko tudi še prej t. j. kakor hitro se je napravila povrhu zemelje skorja. Da se pa ne pokvarijo zelenjavi tenke koreninice, naj se okopava kolikot mogoče pl. tvo.

S čim bom gnojili ajdi? Ajda potrebuje precej fosforove kislinske in kalijalne. Dasiravno je ajda glede gnojenja zelo skromna, včasih temu priporočamo, naj se je gnoji, kajti gnojenje se dobro izplača. Sveži hlevski gnoj ajdi ne ugaja, ker po njem raste preveč bujno in rade poleže, vsled tega je boljše, če se uporabijo za gnojenje umetna gnojila. Na hali $1\frac{1}{4}$ orala naj se vzame 80—100 kg 40% kaljeve soli in 200—300 kg superfosfata. Duščenata umetna gnojila naj se uporabijo za ajdo le, ako primanjkuje zemlji dušča. Kot duščenato gnojilo uporabi naj se čilski solitar in sicer naj se vzame na vsak ha 50—80 kg. Kdor hoče pridelati mnogo lepega zrnja, naj seme vsako tretje ali četrto leto menjava, kajti če se uporablja za sejanje vedno lastni pridelek, se dobri veliko puhlega zrnja. Za 1 ha se potrebuje 100—150 l semena.

Deteljna predenica ali lasje je zajedalka, katera se zelo naglo razširja in pokonča v kratkem detelju, katera se je polotila. Ako si zapazil kakšno predenico gnezdo, pokosi ne le napadeno deteljo, ampak tudi še za kakuge pol metra naokrog navidezno zdravo deteljo. Napadeno deteljo pusti na licu mesta, primešaj ji suhe slame, polij nekoliko s petrolejem in začišči. Navidezno zdravo deteljo spravi v kako rjuhu ali vrečo, sicer pa le tedaj, če predenice še ne evelje. To deteljo nesi živini, a paži, ko jo neseš da je ne raztreseš po deteljišču, kajti vsak predenični las, ki pada na deteljišče, vzkali na mestu. Ko prizgana detelja zgori, prekopaj napadeno mesto z lopato ali pa pretrgaj globoko z želesnimi grablji. Ako si sklenil, da ima ostati deteljišče več let posejaj prekopano mesto vnovič z deteljo.

S čim bom gnojili repi? Za repo je treba zemljo dobro in globoko prerahljati ter dobro pognojiti. Če se seje repa na strnišče, naj se, ko se je zito spravilo z njive, napelje na njivo gnoj in ga takoj podorje. Ako se hočejo uporabiti namesto hlevskega gnoja umetna gnojila, vzame naj se za vsak ha po 150 kg čilskega solitra, 200 zleploeno kislega kalija in 200 kg superfosfata. Za 1 ha se potrebuje $1\frac{1}{2}$ —2 kg semena. Da se seme bolj enakomerno poseje, naj se mu primeša $\frac{1}{2}$ drobnega peska.

Letos je že zopet mnogo listnih ušic, mrčesa, kateri rastlinam ne le škoduje, ker jim pije sok, ampak onesnaša s svojimi izločki tudi listje in sadje. Takšno zamazano listje ne mora več dihati, vsled česar usahne in z rastlin prezgodaj odpade. Vsakega kmetovalca, posebno pa sadjarjevcu prva skrb mora biti, da ta mrčes čimprej uniči in zatre. Prav dobro sredstvo za pokončevanje tega mrčesa je kasija (Quassiaholz). Za vsakih 100 l vode naj se vzame $1\frac{1}{4}$ kg teh trsk, ter dene namakat eno noč v 10 l vode, a naslednji dan naj se vse to dobro skuha. Nato naj se dene v kakšno kad 100 l vode, naprej čez njo kos platna za vreče in zlje ukupno nanj, da se precedi. Tej tekočini v kadi naj se doda še $2\frac{1}{2}$ kg mazavega mila (Schmierseife), dobro vse skupaj premeha in poškropi z njo sadno drevje, vrtnice in razne druge ušive rastline. Če listje ni že zvit, zadošča, če se kar poškropi, aka pa je že zvit, upognje naj se napaden poganjk in vtakne v to raztopino. Ta raztopina pomori vse ušice, listju in sadju pa ne škoduje.

Mnogo naeležljivih bolezni se širi, ker se največ družin ne brigajo doči za desinfekcijo na bolniški postelji. — Zanimiva in podobljiva knjiga je izšla o „zdravju in desinfekciji“, ki pojasni vsakom, kako se zgodi desinfekcija v vseh slučajih v hiši. Pošljem Vam na zahtevo to knjigo zastonj in franko takoj. A. C. Hubmann, Dunaj, Petraschgassee 4.

Loterijske številke.

Gradec, dne 8. julija : 83, 31, 70, 25, 78.
Trst, dne 1. julija : 26, 38, 20, 79, 80.

Dekla za vse,

ne čez 35 let stara, vestna in pridna, ki ima poleg pridno in čedno izvršenega domačega dela veselje za kuhanje, se sprejme proti dobrimi plači in oskrbi tekom 14 dneh pri dobro situirani mlajši zakonski dvojici brez otrok na deželi na spodnjem Štajerskem. Ponudbe pod "Treu und verläßlich" na upravo lista.

5000 kron zasluzka

plačam tistem, ki dokaže, da moja čudežna kolekcija

600 kosov za le 6 kron

ni priložnostni nakup in sicer: 1 prava švic. zist. Roskopf pa zepuna ura gre natanko in regul. s pismeno 3 letno fabrično po-rancijo, 1 amerik. zlato-duble pancer-verzija, 2 amer. zlato-duble-prstana (za gospoda in dame), 1 angli. počitna garnitura, ki obstoji iz gumbe za manšete, ovratnik in prsa, 1 amerik. Žepni ut 5 delov, 1 eleg. žid. kravata, barva in mušter na zelo, najnoviji facon, 1 krasna igla za kravato s simili-brilliantom, 1 neznačna za dame, zadnja novost, 1 kor. garnitura za toaleto na polovico, 1 eleg. pristaň denarnica iz usnja, 1 par amerik. batonov z imenom, 1 pat. angli. barometer za vreme, 1 album za salos z 88 umet. in razgledi sveta, 1 krasni kelje za vrat ali za lase s privzeti orientalskimi biseri, 5 indijskih vragov-prorokovalcev, zato vsko družbo in 550 raznini predmetov, ki so v vsaki hiši vredni v neobdrobno potreben, gratis. Vse skupaj z eleg. zist. Roskopf-pat. zepuno uru, ki je sama dvojno sveto vredna, kosti star 6 krov. Dobri se po vezetju ali naprej kasa (prejme se nad znamke). A. Gelb razpoložljiva hiša Krakova št. 430. NB! Pri rečbi dveh paketov doda se zastonj 1 prima-angli. baton, kar je način platnenih žepnih robcev. Za kar se ne dopada, denar zamude nazaj, torej vsaka rizika izključena.

Zastopniki in potniki!

Za obisk privatnih kupcev z blagom (tabakom) za gospode in dame se proti visoki proviziji pozneje tudi proti fiksnu sprejmeju pri razp. tuha. Ponudbe pod „Weltfirma 92462“ na ekspedicijo anonc M. Dukes Nflg. Dunaj L.

Krepki, zdravi

= učenec =

se sprejme v trgovini z mešanim blagom izdelovalnici sifona

Johana Messner,
Grafenstein, Koroška.

Št. 708.

Razglas.

Naznani se da se bo letošnjo licenciranje in premiirjanje plemenskih bikov

V pondeljek 24. julija 1911 ob 9.

zjutraj na mestnem sejnišču v Ptiju vršilo.

V smislu deželnega zakona 17. aprila 1898. št. 41 se povabilo bikorejci, da zaznamovani dašči ne licencirane bike na ogled na Ptuj pričnejo, da bodo za spuščanje pridobiti dopustno premije. Delile se bodo državne, deželne in okrajske premije.

Kmetovalci udeležite se mnogoštevilno priženite Vaše bike na ogled.

Okrajni odbor v Ptiju

dne 30. junija 1911.

Načelnik:

Ornig l.

Črešnje, borovnice ter vse druge vrste sadja kupuje vsaki množini

Max Straschill, Breg pri Ptiju

Pridni

žagar,

ki zna samostojno in zanesljivo delati in to "bundgatter", na navadni "gatter" kakor na cirkularno žago, se takoj sprejme. Mesečna plača K 100 brez vsega. Josef Jarmet, žaga in veletrgovina z lesom v Celju.

letki poletni meseci pospešujejo razvoj in razjavo vseh nalezljivih bolezni, in je znano dejstvo, da nastopajo

KOKEERA

lelah, ošpice, tifus, koze poleti močneje kakor drugih letnih časih. Vsled tega je nujno potrebno, da se nahaja v vsaki hiši desinfekcijsko sredstvo. Priznau najzanesljivejše desinfekcijsko sredstvo sedanjosti je

LYSOFORM

U nima duha, je nenevarno in ceno se dobi v vaki lekarni in drožeriji v originalnih steklenah po 80 vinarjev. Vpliva hitro in gotovo in vsled tega od vseh zdravnikov za desinfekcijo na bolniški postelji, za antiseptične obvezne (na ranah in žulih) in za prepričenje nalezljivosti rado priporoča.

LYSOFORM-MILO

E fimo, prijetno toaletno milo s vsebino Lysoforma in vpliva antiseptično! Lysoform-milo je prabilivo za najobčutnejšo kožo, celo za deco; leska teint, ga napravi duhtečega in finega. Poizkus zadostuje in rabili boste vedno to milo. Cena za en kos 1. krona.

PFEFFERMINZ-LYSOFORM

U stna voda z izredno antiseptičnim vplivom hitro in gotovo odstrani neprirjetni duh iz ust in konzervira zobe. Poleg tega služi „Pfefferminz-Lysoform“ po pripomočku zdravnika za izmivanje in katarju v grlu, vnetju vrata nahoda. Par kapljic zadostuje v pol glaža vode. Originalna steklenica stane 1 kruna 60 vinarjev. Ta produkti Lysoforma se dobijo v vseh lekarnah in drožerijah. — Zanimivo knjigo o „travju in desinfekciji“ pošlje na zahtevo vsašem kemik A. C. Hubmann, Dunaj, XX. Peterschasse 4.

Naturna vina

Nov 52 K, stari riesling 56 in 60 K, 50% pristna šilovka in tropinovka K 110— za 100 litrov proda

J. Kravagna v Ptaju.

Skoraj novi

bencin-motor

12 HP (retournierende Wasserkühlung), ki funkcioniра z jazamčeno dobro, se proda pri g.

Jos. Bacher, Celovec
Unter-Goritschitz.

tesarji

dobjo trajno in dobro službo. Naslov: „Hellingbauten, Fiume“ Section B. 637

Tržna poročila

Ptuj, tedenski sejem dne 23. junija 1911.

Vrsta	Mera in teža	Sred. cena
	K	vič
Pšenica	50 kil	12 50
Rž	50 kil	9 —
Ječmen	50 kil	10 —
Oves	50 kil	12 —
Kuruza	50 kil	9 —
Proso	50 kil	9 —
Ajda	50 kil	9 —
Krompir novi	50 kil	4 —
stari	50 kil	2 —
Fižol	50 kil	—
Leča	1 kila	66 —
Grah	1 kila	70 —
Kaša	1 liter	30 —
Pšenični gris	1 kila	40 —
Riž	1 kila	40 —
Sladkor	1 kila (od do)	84 92
Češplice	1 kila	1 —
Cebule (luk)	1 kila	30 —
Kimel	1 kila	1 20
Brinjeve jagode	1 kila	1 —
Hren	1 kila	1 —
Zelenjava	1 kila	30 —
Ustna moka	1 kila (od do)	42 44
Moka za žemlje	1 kila (od do)	36 40
Polentna moka	1 kila	32 —
Goveje maslo	1 kila	90 —
Svinjska mast	1 kila	20 —
Špeh frišni	1 kila	90 —
Špeh okajeni	1 kila	2 30
Zmavec	1 kila	2 —
Sol	1 kila	26 —
Puter frišni	1 kila	90 —
Sir, štajerski	1 kila	2 —
Jajca	35 kom.	2 —
Goveje meso	1 kila (od do)	60 60
Teleče meso	1 kila (od do)	60 80
Mlado svinjsko meso	1 kila (od do)	3 —
Drevesno olje	1 kila	20 —
Rips olje	1 kila	80 —
Sveče, steklo	1 kila	1 70
Žafja navadna	1 kila	70 —
Zganje	1 liter	80 —
Pivo	1 liter	44 —
Vinski jesih	1 liter	40 —
Mleko, frišno	1 liter	18 —
Mleko brez smetane	1 liter	14 —
Les, trdi, meter dolgi	1 kub. met.	9 —
Les, mehki, meter dolgi	1 kub. met.	7 —
Lesni ogelj trdi	hektiliter	2 —
mehki	‘	1 60
Premog (Steinkohle)	50 kil (od do)	90 50
Mrva stara	50 kil	3 50
Slama (Lager) stara	50 kil	3 70
Slama (strelja) stara	50 kil	2 50
Zelje, glava	50 k. (od do)	— —

Mestni urad ptujski, dne 6. julija 1911.

Vinski sodi!

Kdor hoče nove, lepe, močne ajhane hrastove sode (8 obročov) kupiti, dobi jih zdaj še za 10 h liter pri g. Gedliczka, občinska hiša v Ormožu. 648

Na prodaj je zaradi bolezni

— lep vinograd —

z novim nasadom 3½ orala, ½ orala gozd, travnik z sadonosnim drevjem 2 orala, viničnjaka ter gospodski hram z veliko obokano kletjo, vse v najboljšem stanju! Proda se po celo ugodnimi pogoji. — Kje, pove upraviščvo „Stajerca“. 654

Reparature na šivalnih strojih

izvršijo se v naši delavnici hitro in strokovno. Singer Co., ake dr. za šivalne stroje, Ptuj, Hauptplatz 1. Največje in najstarejše podjetje za šivalne stroje. Na vprašanja vsako zaželenjo pojasnilo. Muštri Štukana in Šivana za stojni in franko. 363

Grazer Kasse

(r. G. m. b. H.), Graz, Herren-gasse Nr. 11. verleht Geld auch in grösseren Post-rasch, ohne Vermittler provision, ohne Lebensversicherungszwang und ohne Zwang zu Gehaltsvermerkungen bei massiger Verzinsung gegen Bürgschaft oder gegen Gehaltsabzug mit Lebensversicherung, oder gegen grundbücherliche oder sonstige entsprechende Sicherheit im Personalkredit-zweig zur Rückzahlung in Wochenräumen (von welchen auch mehrere zugleich gezahlt werden können), so dass das Kapital in 5 oder in 10 oder 15 Jahren rückgezahlt wird, im allgemeinen Zweig aber in beliebige zu vereinbarende Frist. Schuldcheinverfassung unentgeltlich. Schnellste Erledigung. Auszahlung der Vorschüsse nach Herstellung der Sicherheit sofort. Drucksorten-versand.

Učenec priden in pošten se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom in deželini pridelki pri Frideriku Skušek, Metlika, Dolenjsko. 593

Pekovski učenec

se takoj sprejme pri g. Antonu Bratoviču, pekovski majster pri sv. Juriju ob juž. žel. 632

2 pritlični hiši

v Mariboru, ena s 3 stanovanji brez vrta in dvorišča, druga z 2 stanovanji, svinjski hiševim v vrtu, proda se počeni. Vpraša se: Wicker, Maribor, Mellingerstr. 58.

Jako dobro ohranjeni,

„Eiskasten“

se počeni proda. Vpraša se v hotelu „Stadt Wien“ v Ptaju. 629

XXXXXX

4 tedne za poizkus in v pogled

620

Pridna, inteligentna

pošljem moja kolesa marka „Bohemia“, dela in popravila načenje, primerni placilni pogoji, II. ceniki zastonji in franko. Fr. Dušek, tovarna kol. Općo. St. 88 na drž. žel. Češko. 616

prodajalka,

ki se da porabititi tudi za pisemo delo, se sprejme. Podnube pod naznamnikom referenčne Gradeč „hauptpoststagernd“ pod šifro „Tüchtig und verlässlich“. 635

Dva krepki marljivi mlinar-

ski učenec

se takoj po dobrih pogojih v učenje sprejme pri gosp. A. Kukovetz, posestnik umetnih mlinov v Ptaju. 644

Učenec

z dobro solsko izobrazbo sprejme se takoj v trgovini z mešanim blagom g. Franz Schosteritsch St. Vid pri Ptaju. 651

Gostilna

mesarija in mlin tik šole in cerkev v enem prijaznem trgu na spodnjem Štajerskem je pod ugodnimi pogoji na prodaj. Več pove uredništvo „Stajerca“ v Ptaju. 652

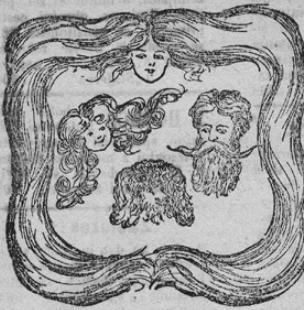
Pridna

prodajalka in dve učenki

za trgovino z mešanim blagom se sprejmejo pri

Hans de Toma Dobje pri Planini.

1000 kron plačila

za take, ki so plešasti in nimajo brade.

Elegantno rast brade in las zamore se tekomo 8 dnij z rabo Cara lasnega balzama povročiti. Ta balzam prineše lase in brado vseh plešastih in redko z lasmi obrašenih oseb v rast.

Cara je najboljši izdelek moderne znanosti na tem polju in je priznan kot edini balzam, ki zamore res lase in brade (tudi pri starcih) povročiti.

Cara lasni balzam se vsled tega tudi od vseh mladih in starih gospodov in dam po celem svetu rabi.

Cara pripelje izumre lasne papile zopet v rast in sicer po rabi malo dni in dobi se vsled tega v tako kratkem času krepko rast las. Za neškodljivost se garantira!

Ako to ni res, plačamo

1000 kron netto

vsem osebam, ki so plešaste, brez brade ali redko obrašcene in ki so Cara balzam brez uspeha štiri tedne dolgo rabile.

Mi smo edina tvrdka, ki zamore kupcem tako garancijo ponuditi.

Cara-Haus, Kopenhagen.

Za mi poslani zavoj Cara zahvalim se iskreno. Rabim zdaj Vaše lasno sredstvo tekomo 12 dnij in sicer z dobrim uspehom; moji lasi ne izpadajo, marveč postajajo debelejši in težji; tudi niso tako malo rasi, odkar sem pričel Vas lasni balzam rabiti. Tudi moja brada postane brezvdomno krepekja kakor preje. Jaz sem že mnogo lasnih sredstev poizkusil, a brez uspeha, in zahvaljujem se Vam torej iz vsega srca za Vaše krasno lasno sredstvo. V bodoče budem to sredstvo vsem priporočal, ki imajo zanj rabo. Z najboljšo zahvalo ostajam Vaš

O. V. M. Kopenhagen.

Cara daje lasem in bradi svitli, valjčkom podobni izgled in padajo lasi potem lahko in mehko. Razpošilja se proti naprej-plačilu ali povzetju po celem svetu, ako se piše na največjo špecialno trgovino.

En zavoj Cara stane 6 kron, dva zavoja 10 kron.

Cara-Haus, Kopenhagen V. 282, Dansko.

(Pisma treba frankirati s 25 vinarij, poštne karte pa z 10 vinariji).

Garantirano originalna naturna vina.
Štajersko dobro deželno vino K 52.—
Štajersko namizno in iztočno vino K 54.—
Štajersko krepko vino iz gore K 56.—
Terrano rdeče krvno vino, velefino K 60.—
Silvanec, beli, fino namizno vino K 60.—
Rizling, beli, fino namizno vino K 64.—
pri 100 litrih prodaja in razpoložba vinski klet v velikem posloju šparkase

Otto Kuster, Celje na Štajerskem.

Varstvena marka „Anker“
Liniment Capsici comp.
nadomestilo za
anker-pain-expeller
je znano kot odpeljaljivo, izvrstne in bolečine odstranjujoče sredstvo pri prehladjenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 140 in K 2.—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se paži na originalne steklenice v skaličah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobri pristno to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteke „zlati lev“
v Pragi, Elisabetstr. St. 5 nov.
Razpošilja se vsak dan. 637

Vinogradni pozor!

Medra galica je vsled ugodnega pravočasnega nakupa v vsaki množini za dobiti pod dnevno ceno pri Peter Strelu trgovcu v Mokronugu (Dolenjsko). Pri zanesljivih ljudeh se počaka tudi na denar!

Lepo posestvo.
V Ribnici na Pohorju ob cesti blizu cerkve se proda lepo zidan poslopje z gostilno in trgovino, ima 5 sob, eno kuhiško in preš, veliko izbo; 2 lepi in veliki z opko velbani kleti, z drvarnico, kovačnico in kegljično, veliko gospodarstvo poslopje, štala, hlev za 10 glav živine, 10 svinjakov, zidanih, zraven dve sobi za stanovanje, kuhinja, lep vrt za zelenjavno; sadonosnik, lepe njive in travniki, 17 johov gozdov, skupno posestvo, ok. 25 jahov veliko, cena 30.000 kron, od katerih lahko 10.000 kron obleži; resni kupovalci naj se zglašijo pri Andrej Osrajanig v Ribnici na Pohorju.

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptiju.

Čas za kopanje: ob delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1. ure zaprtja); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure popoldne.
1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „Brausebad“ z rjuho K -60; postrežba K -10.

Jos. Kasimir, Ptuj
trgovina s špecerijo, barvami in mešanim blagom priporoča svojo bogato zalogo blaga pod najboljšo in najcenejšo postrežbo.

Novo došla

Tomaževa moka, najboljše gnojilo. Zaloga cementa, tera, karbonline, plavega vitriola, žvepla, rafia, gumijevih trakov, zamaškov in „beilov“ za sode itd. itd.

Zlata jama (Goldgrube)

gostilna z iztočom pive, vine in žganja, trgovina z mešanim in rezanim blagom se zaradi družinskih razmer poceni proda v nekem trgu na spodnjem Štajerskem. Cena 14.000 K.

Tudi trgovina z mešanim blagom z iztočom vina, pive in žganja čez ulico se proda za 8.000 K; 3.000 K lahko ostane.

Iztoč (Flaschenschank) čez ulico se v Mariboru za ceno 1.200 K z zalogo proda.

Pri vprašanjah naj se priloži retur-marko. 108 Realitäten-Bureau gospe Stamzar Maribor, Schulgasse 5.

Naš na najmoderneje urejeni špecial-tovarniški etablissement stoji že

= 40 let na čelu =

fabrika za preše in ima v strokovnih krogih najboljše ime. Zahtevajte špecialni cennik št. 775 o prešah za vino in sadje, kompletnih napravah za mošterije, o hidrauličnih prešah, mlinih za sadje in grozdje, rebler za grozdje, mašinah za odpiranje jagod itd. Čez 680 medaji in prvih cen itd.

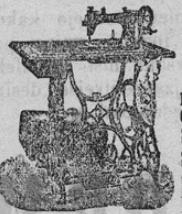
Ph. Mayfarth & Co.

Ište se zastopnike. Dunaj II., Taborstr. 71. Ište se zastopnike.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Na prodaj je hiša

lepa, zidana z opko krita s tremi sobami kuhinjo in velbanoj kletjo, za vsako obrt pravna; zraven en živinski in dva svinska hlem veliki vrt, dva travnika in tri njive in lepi gavitok okrajne ceste in $\frac{1}{4}$ ure od postaje Poljčane. Cena 10.000 K. Več pove lastnik Alois Celer pešta Poljčane.

Brata Slawitsch

v Ptiju

priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledi cen:
Singer A . . . . . 70 K —
Singer Medium . . . . . 90 —
Singer Titania . . . . . 120 —
Ringschiffchen . . . . . 140 —
Ringschiffchen za krojače . . . . . 180 —
Minerva A . . . . . 100 —
Minerva C za krojače in čevljarje 160 —
Hove C za krojače in čevljarje . . . . . 90 —
Cylinder Elastik za čevljarje . . . . . 180 —
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Njene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik br.

plačno.

Franc Kampuš Zg. Polskava pri Pragerskem

vsem kmelom priporoča najnovješe vitelne ali geplne, vitezne in čustilnice, najnovješe ročne matlince, slamoreznice, reporenice, in čustilnice ali večja, odpiralnike ali trijerje, mlin za jabolke in grozje, mleti, stiskalnice ali prese, sesalke za gnojico in studence, vse vrstne tehnicne, najnovješe sejalne stroje za vsake vrste zrnja, jetre, stroje za kosit, obratati in grabit, vsakovrstne pluge, brez in okopave, motorje na benzin in sesalni plin, stroje za opravne opreme za opkarne, samote za cementne cevi delat itd., na vsej veji mljevne za vsakovrstne zrnje inlet, da si lahko vsak im doma mljev, na roko, na vil, vodno in parno mleč, celo delno izdelate, najnovješi kotlje, brzoparilnike prave „Alfa“ separatori pri katerih se veliko drv in časa prihrani. V zalogi imajo okoli 200 strojev, da si lahko vsak pri meni izberi kar potrebuje, je to prideloč tudi k vsakemu kmelu na dom, da se dogovorja pa le na moje stroške ne na kmeta stroške; ugoden plačni pogoj in tudi nizke cene. Tudi potrebujem nekaj poštenih zastopnikov, ki bodo hotel prodajati, maj se oglasi, pa le sami poslušajo biti. Sivalni stroji se tudi dobijo.

Slovini 200 letni

pressburški Seehofler balzam iz lastu

prof. Zaprtju, slabemu brehavljaju, bolesti na jetrah, slabosti črev, koliki, zlati zili itd. je edina pristrela z znakom rdeči rak. Dobi se v vseh apotekah ali direktno pri edino opravljenu izdelovalcu

Ladislav Földes, apoteka „rdeči rak“
Poszony 141/137 (Pressburg) Ogrsko.

Ponaredbe se sodnisko zasedajoči
Vedenska znamka Cena 1 steklenica 70 vinarjev.

Po povzetju 6 steklenic franko K -60.
Generalni depot za Avstrijo! Paul Redtenbacher, apoteka „Genfer Kreuz“, Dunaj XIII. Aufhofstr. 14/137.

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelj

1 kg. svilh silisan K 2; klobuk K 40; na pol belih 28 80; beli 4 K; belih mehkih 5 K 10; najfinješi, zveznični, beli, žlavi, žlavih 6 K 40; 8 K; 1 kg. flaura (lavnen) sivega 6 K, 7 K; belega 10 K; najfinješi prem 12 K. Ako se vzame 5 K, potem frakija S. Benisch.

Gotova postelje

iz kreplega, rdečega, plavega, belega ali rumenega načinka, tukent, 180 cm. dolg, 116 cm. širok, z 2 glavnimi blazinami, vsaka 80 cm. dolga, 58 cm. široka, napolnjene z novim, vse trajnim in flavmasticem perjem za postelje 16 K; pol-dane 30 K; datine 24 K; posamezni tukenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 8 K, 8 K, 5 K, 4 K. Še poslje po porazu z 12 K naprej franko. Izmenjava ali vrnilje franko dovoljeno. Kar ne dopada denar nazaj. S. Benisch, Deschenes R. Boškerwald. Cenik gratis in franko.

Hiša

v Vuzenici (Saldenhofen na jako lepem dobro prostorn ob cesti, lepo zidana, za profesionalnega krčmarja, grajzlerja itd. primerna, z malo ekonomijo, hlevi itd. proda poceni in podcenimi plačilnimi pogoji za K 12.000 Fr. Kleinszig, Wolfsberg.

Štajerske petek, naslednji strijo: 3 kron leta računski za celo Ameril za drugi računi rom in nine. Natančati na stev. Uredništvo Ptiju, sicer

St
loga in

S in opono ročnike nino nati, k delodnosniko. T najcene

M in njim ljudstvu oziroma. „Štaj

Se povzroči prinesli smo do omeniti in je b vsaj ne in čeprav ljudje prikaze ljudstvu ročila: V razsaja grad fare: Barbi budi na un O Neviht podobni jarkov temu srečne upo v strelni ljudi i drevje in je Stroko čo v streho dejstvo nami obupu

je ved nastopi